

Hrušecký zpravodaj

Září 2009

Informace z Obecního úřadu

- V měsíci říjnu či listopadu – po opadání listnatých stromů - bude opět přistaven kontejner na zelený odpad ze zahrad (bezplatný kontejner hrazený z ročního poplatku za odpady). Přesné datum bude včas oznámeno.

Informace z jednání Zastupitelstva obce Hrušky

- ZO projednávalo a řešilo potřebu zastínění skel na kapli – v době prázdnin byla okna kaple potažena protislunečními fóliemi.
- ZO se zabývalo otázkou úpravy části školního bytu pro potřeby školní družiny. Úprava byla realizována na přelomu měsíců srpna a září.
- ZO projednávalo možnost instalace dalších zpomalovacích retardérů v obci – byly objednány retardéry na „Záhumenici“ a na cestu k MŠ.
- ZO řeší otázku zateplení a výměnu oken v MŠ (nákladná investice, možnost získání dotace v tomto roce byla zrušena).
- ZO se začalo zabývat přípravou rozpočtu na rok 2010. Letošní příjmy obce jsou cca o 10% nižší než je plánovaný rozpočet. Tomuto stavu je nutno přizpůsobit výdaje obce.

A máme tu opět září - útržky ze ZŠ a MŠ Hrušky

- V novém školním roce 2009/2010 nastoupilo do 1. třídy ZŠ celkem 7 dětí (5 dívek a 2 chlapci). Celkem máme ve škole 24 dětí (7 prváků, 6 druháků, 6 třetáků a 5 čtvrtáků).
- Z důvodu odchodu bývalé paní učitelky na mateřskou dovolenou nastoupila do naší ZŠ nová paní učitelka – Mgr. Jaroslava Marková. Ve školní družině je to pak slečna učitelka Bc. Zdeňka Brázdová.
- Druhým rokem otevíráme školní družinu, jejíž provoz se v loňském roce osvědčil. I letos je prozatím o družinu zájem.
- Pro potřeby školní družiny probíhá rekonstrukce jedné místnosti školního bytu. Tato bude vybavena tak, aby zde děti mohly trávit mimoškolní aktivity a nenarušovaly provoz školy – odpolední vyučování.
- V mateřské škole máme přihlášeno 28 dětí – přivítali jsme 9 nováčků.
- Od tohoto školního roku je zvýšen poplatek v MŠ z 200 Kč na 250 Kč měsíčně na dítě. Tento poplatek nebyl již několik let navyšován. Je využíván na částečné krytí neinvestičních nákladů spojených s provozem MŠ. Předškolní děti jsou od platby ze zákona osvobozeny.

CO SE CHYSTÁ V KULTUŘE V ZÁVĚRU ROKU

Závody Agility - 4.10.2009 (podrobněji v dalším příspěvku)

Drakiáda

Pro děti, ale nejen pro ně, pořádají maminky dětí z MŠ v **neděli 4. října** odpoledne. Místo a čas budou v předstihu vyhlášeny.

Císařské hody – 24.10.2009 (podrobněji v dalším příspěvku)

Lampionový průvod

Pořádají maminky dětí z MŠ ve **středu 11. listopadu** večer. Místo a čas budou v předstihu vyhlášeny.

70 let hokeje v Hruškách – 21.11.2009 (podrobněji v dalším příspěvku)

Vánoce u stroměčku

Slavnostní rozsvícení obecního vánočního stromu s kulturním programem, Mikulášem a nadílkou pro děti... Plánovaný termín: **neděle 6. prosince 2009** nebo **neděle 29. listopadu 2009** v podvečer před kapličkou. Termín bude včas upřesněn a oznámen.

Živý betlém

Akce, která měla loni již druhý, ale v podstatě první opravdový ročník a která se Vám všem líbila. Plánovaný termín je **neděle 20. 12. popř. středa 23. 12. 2009** nebo jiný vhodný den v době vánočních svátků, který bude včas zveřejněn.

Svatava Horáčková

Materiální pomoc rodině ze zaplavené oblasti

Letošní léto bylo plné horkých a slunečných dnů, které však s sebou přinesly časté bouřky, nebývale silný vítr a zejména přívalové deště spojené se záplavami. Celá řada obcí byla pod vodou a o střechu nad hlavou přišly rodiny z mnoha koutů naší země.

V období největších záplav koncem června jsme se proto rozhodli, že nabídneme svoji pomoc některé z postižených oblastí. Již v roce 2006 vyjeli hasiči do Jevišovky, kde se šest členů sboru podílelo na odstraňování následků povodní. Tentokrát jsme upřednostnili pomoc materiální, neboť v celé řadě obcí již pomáhali místní hasiči ve spolupráci s vojáky.

Starosta hasičů Miloš Křivinka si vzal za úkol zjistit, která konkrétní rodina by naší pomoc nejvíce potřebovala. Následovala celá řada telefonátů, např. se zástupci červeného kříže, se zástupci médií, kteří měli aktuální informace, a samozřejmě a zejména se starosty postižených obcí. Na základě řady doporučení pak projednal nabídku materiální pomoci se starostou jedné z nejvíce zaplavených vesnic na Jesenicku. V **Bukové** poblíž obce Bernartice

bylo povodní poškozeno nejen mnoho rodinných domů, ale také příjezdová komunikace. Nejvíce zničené domky byly na základě statických posudků zbourány, ostatní zůstaly po odklizení nánosů bahna a zničeného zařízení zcela prázdné.

A právě takový domek zůstal i manželům Škorecovým, kteří zde žijí společně se svým postiženým synem upoutaným na invalidní vozík. O konkrétní rodině bylo tedy rozhodnuto a realizace materiální pomoci mohla začít.

Ihned jsme se domluvili na tom, kdo a jakým způsobem přispěje. Obrátili jsme se i na občany Hrušek s výzvou, zda chtějí podpořit tuto konkrétní rodinu a přispět jí na základní zařízení a vybavení domu. Dne 3. července 2009 v odpoledních hodinách mohli občané a hasiči přinést do zbrojnice jakoukoliv finanční částku nebo věcný dar do domácnosti. Během několika málo hodin přišli všichni Hrušáci, kteří se o akci dozvěděli a kterým nebyl osud rodiny lhostejný. Každý z příchozích pomohl dle svého uvážení a zejména podle svých finančních možností. Bylo vidět, že přišli s pocitem solidarity, s chutí poskytnout pomoc a někteří dokonce i se slzami v očích...

Celkem se podařilo od občanů, hasičů, podnikatelů (Kohoutovi, firma Navara, firma MILA) a zástupců zájmových sdružení (rybáři, myslivci) vybrat celkem 39 931 Kč. Za tuto částku jsme nakoupili následující vybavení: postele, matrace, jídelní stůl a židle, nabíjecí baterie, hustilku, sporák, pračku, chladničku, polštáře a přikrývky, kastrol a prodlužovací šňůru. Dále byly shromážděny tyto věcné dary: povlečení, příbory, mrazák, ručníky, utěrky, rychlovarná konvice, mikrovlnka, vybavení do kuchyně

(skleničky, talíře, hrníčky, pánev, naběračky), pracovní oděvy, hrábě, kosa, kbelík, smeták, sekyrky a potraviny s dlouhou trvanlivostí (konzervy, polévky, trvanlivé salámy, těstoviny, hygienické potřeby). Materiální pomoc v celkové hodnotě cca 50 000,- Kč předali tři zástupci hasičů v neděli dne 5. července 2009 přímo rodině v Bukové. Předání darů doprovázely silné emoce. Rodina byla velmi dojata a se slzami v očích přebírala jednotlivé balíčky.

Hrušečtí hasiči děkují jménem svým, ale hlavně jménem rodiny Škorecovy všem, kteří se na materiální pomoci jakýmkoliv způsobem podíleli.

(Omluvte sníženou kvalitu fotografií pořízených v dešti).

Lenka Štěpánková

Výsadba zeleně v Hruškách a vandalismus.

M.S. a H.S se po dohodě s OÚ připravuje výsadbu stromků v lokalitě pod „valčákem“. Z dotace pro jarní výsadbu nám zbylo 7 tisíc Kč, proto jsme se rozhodli nakoupit sazenice a lokalitu, na které rostl jenom plevel, zkulturnit. Při procházkách hrušeckou honitbou je příjemný pohled na rostoucí stromky a hřejivý pocit, že i my jsme se podíleli na této záslužné činnosti.

Ale v zápětí je nám smutno, když přijdeme k nově vysázené aleji hrušní a zjistíme, že nám vandalové zlomí korunku nebo vyvrátí stromek i s opěrnými kůly. Tady je vidět, že u některých lidí byla výchova poněkud zanedbána. Blíží se zima a je to znát, když procházíme honitbu a nacházíme místo vzrostlých akátů jenom pařezy. Tito samozvaní dřevorubci by si měli uvědomit, že stromy rostou na obecním a tím pádem patří obci a ne jim.

Miroslav Fraňo, předseda M.S.

Neckyáda 2009

Léto končí a tak bychom chtěli ještě jednou shrnout letošní **I. ročník neckyády**, který byl podle Vašich názorů a ohlasů vydařeným. Byli jsme překvapeni Vaší hojnou účastí, která nás velmi potěšila. Soutěžící, porota i pořadatelé byli úžasní, s jakou chutí se do této akce pustili, a diváci svou přítomností přinesli neuvěřitelně pohodovou atmosféru. Takže jsme si tuto akci řádně mohli užít. Navíc nám přálo i počasí, které nevypadalo ze začátku nejlépe. Některým z Vás, nepřízeň počasí vůbec nevadila, protože např. na disciplíně „lávka či boji s tyčí“ jste předvedli akrobatické kouskyobdiv Vám.....

V soutěži plavidel se na startu sešlo 8 družstev s netradičními výtvary.

Plavidla byla propracována do posledního detailu. Největší poctou pro nás bylo, že si posádky plavidla vyráběly sama. Proto bylo pro porotu velmi těžké odměnit první místo. Tuto cenu by si zasloužila všechna plavidla. Do dalších ročníků jste nasadili tak vysokou laťku, „že jsme zvědaví“, zda lze v této disciplíně něco vylepšovat.

Další atrakcí byl přejezd lávky přes rybník. U této soutěže byla nevýhodou váha posádky, proto někteří borci skončili ve vodě velmi rychle. Hromada jich toto úskalí ale zdolala i přesto, že lávka byla vratká. Nějaké to vykoupáníčko či potlučené tělíčko samozřejmě nemohlo zkazit dobrou náladu, která panovala všude okolo.

Celou akcí nás prováděl skvělý moderátor s výbornou porotou a s technickým týmem, který zapisoval výsledky - bez těchto lidí bychom nebyli schopni akci realizovat. Samozřejmě nesmíme zapomenout poděkovat TJ Tatran, který nám zajistil občerstvení a s tím samozřejmě dobrou náladu

soutěžícím. Poděkovat rybářům, kteří nám zapůjčili rybárnu a rybník, obecnímu úřadu a všem dobrovolníkům, kteří se nebáli přiložit ruku k dílu.

Rádi bychom Vám všem, kdo jste se jakýmkoli způsobem na této akci podíleli a zapojili se do soutěží ještě jednou prostřednictvím našeho Zpravodaje **poděkovali** a přizvali do II. ročníku „**hrušecké neckyády**“.

Názory, poznatky, nové nápady, aj.... velmi ráda přivítám na adrese:

silvie.hausnerová@centrum.cz

Za hrušecké nadšence
Silvie Trnková a Jan Kauf

To byly ale hody !

Není asi v Hruškách a okolí pamětníka, který by pamatoval něco podobného, co se přihodilo o letošních hodech. V sobotu jsme měli „máju“, v neděli jsme byli bez ní. Počasí o hrušeckých hodech kopírovalo charakter letošního léta - sluníčko, horko a vysoké teploty střídané bouřkami a přívalovými dešti. U nás to byla naštěstí jen bouřka, ale i ta napáchala své. Že mají bouřky přijít, to se vědělo, v tom se meteorologové nespletli. Všichni ale tajně doufali, že zaprší až v pondělí, či nad ránem - prostě že hodů se bouřky nedotknou.

Sobota se vydařila, bylo krásně, večer na muzice příjemně. Neděle opět jak vymalovaná, jen ty vysoké teploty působily krojovaným stárkům a stárkám - velkým i malým - asi těžké chvíle. Hoši mají teplé filcové kalhoty, děvčata několik vrstev spodniček stažených na těsno do pasu. Statečně však absolvovali odpolední průvod a tancování „pod lipami“. Pak malé vydechnutí, večeře a znovu na parket.

Už kolem desáté večer se začalo zatahovat a začalo být jasné, že bouřka se nám asi nevyhne. Zvedl se vítr a první kapky rozhodly o přestěhování muzikantů, stárků a zázemí do sálu. Ten však bohužel není kapacitně stavěný na větší počet návštěvníků. Mnoho z nich to odradilo a odešlo tak domů. Do toho zmatku při přesunu byla přerušena dodávka elektrického proudu a ti, co zůstali, byli sice v sále v suchu, ale potmě. Bylo velmi těžké rozhodnout, co dál. Zda-li pokračovat v hodování za ztížených podmínek v sále, ve kterém nebylo připraveno posezení, nebo celé hody prostě ukončit. Mnozí, včetně stárků, byli od deště při stěhování už i promočeni. Proud střídavě chvíli fungoval, chvíli ne. Muzikanti velmi ochotně a rychle zprovoznili nástroje a ještě chvíli hráli i bez zesilovačů. V tom zazněla velká rána blesku, který udeřil do hrušecké, asi 30 m vysoké „máji“. Rýha v kmenu se vinula od špičky až dolů, odlétaly dlouhé třísky. Bylo velké štěstí, že nikdo nebyl v její těsné blízkosti a nabyl zasažen. Vedly se ještě diskuze, zda-li je či není narušena statika „máji“, zda-li je vzniklá rýha nebezpečná či nikoliv. Tento okamžik však rozhodl, že hodová zábava bude oficiálně ukončena. Muzikanti zabalili nástroje a kolem půlnoci odjeli. Stárci se zbytek hodovníků pak v sále pokračovali v hodování pouze vlastním zpěvem a tancem. Nenechali si zkazit náladu a zbytek hodového večera si řádně užili. Hody pokračovaly až do rána.

Místní hasiči se ujali úkolu „kácení máje“, která se po zásahu blesku stala nebezpečná svému okolí - lidem, projíždějícím vozidlům, přilehlým domům. Muselo se asi hodinu počkat na speciální jednotku z Vyškova, která pomocí plošiny vysoký kmen skolila. Pracovník na plošině vždy přivázal kmen lanem, naříznul jej a zatažením lana ze země byla odřezaná část kmene stažena na bezpečné místo na silnici. To se opakovalo asi čtyřikrát a zbylý pahýl byl pak pokácen. Hodinu po půlnoci byla náves bez své hodové pýchy. Konec dobrý, všechno dobré. Nikomu se nic nestalo, nic nebylo poškozeno, jen hodová tradice byla poznamenána. Ti, kteří letos stárkovali poprvé, ale nejen oni, na tyto hody prostě nezapomenou.

Když jsem tomuto všemu nedělní večer přihlížela, přišlo mi to všechno tak nějak líto. Kolik práce a úsilí mnoha lidí to všechno stálo. Kluci - stárce ve středu v hodovém týdnu „máju“ pokáceli a přivezli z lesa. Museli ji ořezat, očistit, nabarvit, spojit ze dvou kusů, nazdobit... Vykopat hlubokou jámu a za přihlížení velké části vesnice ji v sobotu ručně postavit. To je postup, který se dnes už tak nevidí a je v širokém okolí raritou. A pak silou vyšší moci tento majestátný symbol hodů nepřežil ani do konce následujícího dne. Byl připraven hodový areál, parket, zajištěno občerstvení... Mnoho lidí věnovalo svůj čas, práci, úsilí. Ale hody byly, hody budou. Věřím, že v Hruškách snad ano, že naše tradice je silná a přetrvá i do budoucna.

Je to již více než pětadvacet let, když jsem já „stárkovala“ poprvé a poté ještě několikrát, ale dodnes na hody a stárkování vzpomínám ráda. Letos už jsem vypravila z domu svého „stárka“. Dnes je mnoho věcí jinak, ale v podstatě je to pořád stejné. Mladí se schází, na hody se připravují - učí se lidové písničky, zpívají na mostě, učí tancovat ty z jejich středu, kterým to moc nejde, juchají, vyrábějí papírové růže, popíjejí vínečko... Tak to bylo za nás, ale i mnohem dříve.

Letošní stárce byli opravdu výjimeční, holky měly nádherné kroje, moc jim to slušelo. To v našich dobách jsme půjčovali kroje v Brně v půjčovně - chlapecký kroj za 80 Kčs, dívčí s jednou spodničkou za 130 Kčs. Bylo to umění si kroj připravit - naškrobit, vyžehlit, vyrobit věneček... S dneškem se to nedá srovnat. Chlapecké kroje máme v Hruškách díky paní Janě Štefanové vlastní. Holky si půjčují originální připravené a nažehlené kroje a stojí je to nemalé peníze. Přesto však o hody a stárkování mají zájem a pomáhají tak udržovat místní tradici.

O hody v Hruškách se starají po mnoho let sportovci z místní TJ Tatran. Těm patří velké poděkování a poklona. Naštěstí mají ještě elán a chuť do organizování a příprav této akce, na kterou nenahlíží pouze z ekonomického hlediska, ale především jako na tradici, kterou je třeba uchovat. Ale i oni by potřebovali postupně získat posily z řad mladších.

Důkazem tradice hrušeckých hodů se letos staly paradoxně hody vážanské. Nesešli se tam mladí, takže nebylo stárků a stárek. Ženáci je nenahradili. O pořádání hodové zábavy se přetahují místní hospody a zřejmě ani lidé nemají o hody moc zájem. Na sobotní hodové muzice se sešlo asi padesát návštěvníků, z nichž většina byla z Hrušek. A aby to nebyla smutná zábava, postarali se o program naši kluci-stárce. Oblékli se do krojů, zorganizovali slavnostní nástup a zatančili „vážanským“ u nich v hospodě verbuňk.

Přeji tedy hrušeckým hodům dlouhou tradici, dostatek mladých stárků a stárek, samozřejmě také dostatek těch, kteří mají chuť hody připravovat a v neposlední řadě dostatek hodových diváků a příznivců. A že hody nejsou jen pro mladé a svobodné, o tom bychom Vás chtěli přesvědčit o letošních „císařských hodech“. Hody jsou zábava a veselí, tanec, písnička, tradice... a to vše na věku nezáleží.

Svatava Horáčková

Císařské hody

V Čechách posvícení nebo pout', na Moravě hody, jsou výroční slavnosti, která se slaví v neděli po svátku svätce, kterému je zasvěcen místní kostel. Býval to jeden z nejoblíbenějších svátků prostého venkovského lidu, kdy se přátelé a příbuzní navštévovali, navzájem se pohostili tím nejlepším, co měli. Na stole nesměly chybět koláče, husa nebo kachna se zelím, knedlíky, omáčky, na zapití pivo a víno. Hody se slavily většinou od soboty do úterý, tedy několik dní.

Císař František Josef II. zjistil, že jeho poddaní hodováním a navštévováním poutí v okolních obcích ztrácí čas, který mohli věnovat práci a chtěl sjednotit termín oslav v celé zemi. Proto **v roce 1786** zavedl patentem v termínu třetí neděli v říjnu tzv. „**císařské hody**“ pro všechna města a vesnice. Toto nařízení bylo poddanými přijato a slavily se hody a posvícení oboje. S hodováním jsou spojeny tradiční lidové zvyky, nejen stavění máje, povolení hodů starostou a předávání práva, které známe. Na Brněnsku, moravském Slovácku a na Vysočině jsou dodnes velmi rozšířené také „stínání berana“ a „mlácení káčera“.

V dnešní době se slaví hody v termínu svátku patrona místního kostela. Tyto patří ve většině národopisných oblastí mladým a v kroji chodí v původu jen svobodní. Hody pořádané v termínu říjnovém, tedy „císařské hody“, bývají příležitostí pro všechny bez rozdílu věku, aby se mohli obléct do svátečních krojů. V hodovém průvodu tedy můžeme vidět celé rodiny i s dětmi, na zábavě přehlídku různých variant krojů pro svobodné, vdané a ženaté.

V Hruškách není myšlenka na uspořádání „císařských hodů“ nová. Několik roků se realizace odkládala, až letos, kdy přišel impuls od mladých manželských párů, byl zvolen termín **sobota 24. října**. Zveme všechny, kteří mají chuť nastrojít si brněnský nebo kyjovský kroj, dobře se pobavit, popít víno a ochutnat hodové koláče, aby se také zúčastnili.

Jaroslava Randýsková

Císařské hody - Sobota 24. října 2009

Za příznivého počasí odpolední průvod krojovaných všeho věku vesnicí.
Večer hodová zábava v obecní hospodě.

JUBILANTI VE TŘETÍM ČTVRTLETÍ 2009

Zdeňka Hrozková	65 let	Tomáš Hovadík	84 let
Miloslav Růžička	70 let	Marie Krejčířiková	85 let
František Jedlička	75let	František Píchot	86 let
Josefa Šmídová	80 let	Drahomíra Turková	86 let
Marie Pokorná	83 let		

Ještě jednou přejeme vše nejlepší, radost ze života a především pevné zdraví.

Dětské odpoledne s M.S. NIMROD Hrušky.

Jako každoročně na závěr prázdnin se koná dětské odpoledne. Oproti minulosti jsme chtěli odpoledne uspořádat na obecním hřišti. V letošním roce nám ale počasí nepřálo a tak jsme ho museli přeložit na neděli. V neděli nás ale čekalo překvapení v podobě psích závodů Agility, a proto jsme museli odvolat naši akci a přeložit ji na 5. září. Účast byla poměrně menší zapříčiněná jak počasím, tak překládáním termínu.

Děti soutěžily ve střelbě ze vzduchovky a v nauce o přírodě. Opět pro zpestření byla vyhlášena soutěž maminek. Po vyhlášení výsledků bylo pro soutěžící a maminky připraveno pohoštění. Rostěnické chroupáky, teplý čaj a svařák.

Závěrem bych chtěl poděkovat dětem za účast a rodičům, kteří si najdou chvíli, aby své děti poučili, jak se v přírodě a k ní chovat.

Miroslav Fraňo, předseda M.S.

Agility v Hruškách 2009

Je to již dva roky, co jsme v Hruškách začali trénovat agility. Jako každé začátky, nebylo to zrovna nejjednodušší, ale určitě to stálo za to. Agility je sport se psy, vycházející z

koňské parkurové dráhy. Psi mají na každých závodech jinou trať skládající se z probíhání tunely, skákání přes překážky, proplétání se slalomem, překonávání kladiny a podobných překážek. Psovod navádí psa pomocí slovních povelů a posunků. Vítězem je ten nejpřesnější a zároveň nejrychlejší. Jelikož je agility u nás již od roku 1991 a je stále oblíbenější, závodí v ČR přes tisíc týmů a konkurence stále roste. Členové klubu Agility

Hrušky se v průběhu roku zúčastňují závodů po celé republice a Slovensku. Letošním největším úspěchem je 3. místo v kategorii jednotlivců a 2. místo v kategorii družstev na Mistrovství České republiky Pavly Vorlové a Baldricka.

Letos jsme se rozhodli pro velký zájem uspořádat v Hruškách troje závody. Závodníkům se tady velmi líbí, díky krásnému prostředí a dobré organizaci. Na každé závody se hlásí až 150 týmů, avšak my můžeme přijmout pouze sto. Tento rok jsme již měli závody v dubnu a srpnu, naštěstí po oba dny dorazilo krásné slunečné počasí. Náš dík patří obci, která nám pronajímá hřiště a samozřejmě sponzorům, tentokrát firmě Alavis, Royal Canin a Calibra. Letos nás čekají ještě závody v říjnu, kam Vás srdečně zveme.

Kontakt: www.agihrusky.cz

**Podzimní závody Agility v Hruškách na hřišti „u rybníka“
– neděle 4. října 2009**

KNIHOVNA DNES A V HISTORII

Školákům začal školní rok, a proto dnes obrátím pozornost na vzdělání četbou. Těm, co do knihovny nechodí (a bohužel k nim patřím i já), nabízím možnost nakouknout za dveře místnosti s regály až po strop plnými knih. V souvislosti se zprávou o činnosti obecní knihovny za rok 2008, kterou jsem zapsala do kroniky, mě napadlo nahlédnout i do historie této „instituce“. Snad se nedopustím přestupku proti reklamě, ale třeba knihovnici Gábince přibudou noví čtenáři.

Nejprve tedy současnost.

Od ledna 2008 byla vedením knihovny pověřena paní Gabriela Štefanová, která tuto činnost převzala od knihovnice paní Ivy Holubové.

Knihovna obce čítá 4 430 svazků, z nichž je 849 naučných a 3 581 svazek beletrie.

Možnost vypůjčení skýtá také pět druhů časopisů: Květy, Vlasta a Tina pro dospělé, dětem a mládeži jsou určeny časopisy ABC a Bravo.

V knihovně je registrováno 30 čtenářů, z toho je jich 16 z řad mládeže. Roční členský příspěvek činí 20,- Kč pro dospělého a 10,- Kč pro děti do 15 let. Za překročení půjčovací doby je nutné uhradit poplatek z prodlení. Doposud byla uhrazena první upomínka v hodnotě 10,- Kč a druhá upomínka již ve dvojnásobné sazbě, tedy 20,- Kč. Poškození svazku se hradí až do výše hodnoty knihy podle jejího stáří nebo poškození. Prozatím tento případ v obecní knihovně nenastal, neboť naši čtenáři jsou ke knihám ohleduplní.

V roce 2008 knihovnu navštívilo 317 zájemců o četbu a půjčili si celkem 1270 svazků. 550 svazků si půjčili dospělí, 297 bylo půjčeno dětem a navíc byly zapůjčeny 423 kusy časopisů. 63 zájemci o informace z internetu využili dva počítače. Z knihovny ve Vyškově je 4krát do roka zapůjčen výměnný fond.

Poslední revize knihovnického fondu v knihovně v Hruškách byla konána v roce 1998.

Půjčovacím dnem byl čtvrtek v době od 16.00 do 18.00 hodin.

V letošním roce v době letních prázdnin byla knihovna uzavřena z důvodu menších stavebních úprav. Byl zazděn výklenech ve zdi, opraveny praskliny ve stropě a posléze celá knihovna vymalována.

podklady pro příspěvek připravila knihovnice Gabriela Štefanová

A teď ta historie.

Podle dochovaných záznamů v kronice můžeme počátky knihovny datovat do roku 1895, kdy byl v Hruškách zřízen čtenářský spolek, který odebíral nějaké časopisy a pro své členstvo pořídil knihovnu. Sídlo spolku bylo v pivovarském hostinci, avšak po několika letech trvání zanikl. V kronice není uvedeno, kdo ho vedl.

Další zmínka o knihovně je z roku 1923, kdy knihovnicí *obecní i veřejné knihovny byla ustavena individuální učitelka základní školy Aloisie Ambrožová*, která za svoji práci dostávala odměnu 100,- Kč ročně. 1. února 1926 byla penzionována a obecní knihovna tak ztratila knihovníka. Její místo převzal řídicí učitel Bedřich Nováček, který knihovnu znovu zorganizoval, pořídil *katalogy knihovní i čtenářské. Obec s uznání hodnou ochotou pořídila nové police na knihy v nové místnosti, jakož i ostatní potřebné nářadí. Knihovnického honoráře se zřekl ve prospěch knihovny. Knihovna má přes 400 knih rozříděných ve 30 odborech a je vhodně umístěna v obecní budově.* Místní osvětová komise (M. O. K.), do jejíž působnosti knihovna spadala, pořádala také různé přednášky. Např. během roku 1926 to byly přednášky na téma: *Potřeba a prostředky vzdělávání mládeže škole odrostlé, Jak povznést zemědělskou produkci, Zřízení a hospodářství obecní, Jan Ámos Komenský, Hospodářství obce – její příjmy aj.* Některé přednášky byly doprovázeny *světelnými obrazy* (dnes bychom řekli promítáním). Svou funkci vykonával Bedřich Nováček do konce roku 1927.

Zápis v kronice říká, že 1. ledna 1928 obsahovala obecní knihovna 314 zábavních knih ve 331 svazku, vzdělávacích knih 114 o 121 svazku. Tedy 428 knih ve 452 svazcích. Po odchodu Bedřicha Nováčka ji od 1. září 1928 do 15. srpna 1929 vedl nově nastoupivší řídicí učitel Tomáš Krejčíř. V roce 1928 bylo půjčeno v 25 půjčovacích dnech 444 čtenářům 1 145 knih zábavných, 97 knih vzdělávacích s 4 časopisy. Knihovna měla 43 zapsané čtenáře a na každého z nich připadalo 29 půjčených knih.

Od 1. ledna 1929 do června t.r. bylo zapsáno 53 členů, kteří si půjčili za jednadvacet půjčovacích dní 1266 knih zábavných, 86 vzdělávacích a 1 časopis. Za půl roku na jednoho čtenáře připadly 24 knihy, skoro tolik, co za celý loňský rok. *„Čtení se velmi ujímá a čtenáři se vychovávají“.* Kronikář však zapomněl poznamenat, kdo se o knihovnu staral.

Až od 1. září 1933 se stal knihovníkem Jan Jedlička, a opět to byl řídicí učitel, který byl i obecním kronikářem. Avšak tato zpráva o knihovně je v kronice na dlouhou dobu poslední.

S nástupem fašismu a v době jeho bytí to bylo se čtením českých knih někdy až nebezpečné. Zejména školní knihovna doznala velkých změn. *Následkem změněných politických a státních poměrů byly provedena revize knih a knihoven a to učebnic a pak knihovny žákovské a učitelské. Vyřazené knihy zabaleny a uloženy v archívu školním.*

Poválečným životem knihovny se už zabývat nebudu. To je historie ještě mladá a o té ať píše třeba za sto let jiní.

Jana Štefanová

70 let ledního hokeje v Hruškách

TJ Tatran Hrušky oslaví v letošním roce 70. výročí hokeje v Hruškách. Oficiální připomenutí této události proběhne v **sobotu 21. listopadu 2009**. Odpoledne ve 14 hodin se sejde slavnostní schůze TJ, na které si sportovci zavzpomínají na dlouhou historii hokeje u nás. Večer pak pokračuje kulturní část s vystoupením cimbálové muziky

To, že lední hokej v Hruškách letos slaví **70. narozeniny**, je zásluha devíti, tehdy patnáctiletých, chlapců. Byli to František Drápal, Klement Drápal, Albín Fiala, Jaroslav Fuxa, Jan Jetela, Drahomír Klaška, Karel Krejčíř, Ondřej Masař a Jindřich Snášel.

V letech **1938 – 1939** v okolních městech a vesnicích vznikala hokejová mužstva, která mezi sebou pořádala zápasy na nastříkaných ledových plochách. Hrušky se svými dvěma přírodními rybníky měly ideální podmínky. Přestože bylo předválečné období, sešlo se těchto devět chlapců tajně u Vymazalů na mlatě a založili oddíl, který po dobu války nesl název **HC Hrušky**. Scházeli se nejprve u Jetelů, později ve Drápalově kovárně a o všech schůzích a událostech vedli poctivě deníky, které si pak kapitánové mužstva postupně předávali. Tyto se však bohužel nedochovaly.

V počátcích neměli tito sportovci žádné společné dresy, jen vlastní brusle, tzv. „špičáky“, které se montovaly na komisňáky. Vedli však společnou kasu, do které jedenkrát týdně každý ukládali 10 Kč. Za našetřené peníze postupně kupovali dresy, kalhoty, štulpny a chrániče. První společné dresy s modrobílými širokými pruhy, tzv. „zebry“ nakoupili těsně před zavedením přidělového lístkového systému, kdy by něco podobného nebylo možné. Druhá sada dresů byla hnědé barvy s bílým pruhem přes prsa. Třetí sada teplých šedých svetrů byla „nakoupena“ v Holubicích z německého skladu, kdy byla se skladníkem „vyměněna“ za sádlo. V mužstvu od počátku vládla tvrdá disciplína. Kdo chtěl v mužstvu setrvat, musel podávat špičkový výkon. Hráčů bylo jen devět, takže při hře se střídali pouze útok, obránci a brankář odehráli celý zápas. Hráči procházeli zdravotními prohlídkami u hrušeckého doktora Jana Hégra, který je musel jakožto mladistvé úředně „ostaršit“ na 18 let.

Za války někteří odešli na nucené práce do Německa. Zájem o hokej v Hruškách však obrovsky narůstal, takže časem nebyla o hráče nouze. Přibyla nová jména – Alois Drápal, Josef Novotný, František Fuksa, Ladislav Drkal, Oldřich Šlesinger, Jaroslav Matocha, Jaroslav Neveselý, Slávek Ondráček, Bohumil Misák, Čeněk Fuksa (druhý brankář po Albínu Fialovi) a další. Čeněk Fuksa se stal legendární svou klasickou hráčskou hokejkou, mnohokrát polámanou a vyspravenou oplechovanými spoji – byla tak těžká, že s ní nikdo jiný nechtěl chytat. Postupem času se stal univerzálním hráčem – brankářem Bohumil Misák. Byl vytvořen i výbor ledního hokeje s předsedou Josefem Hájkem st.. O hospodaření se staral Oldřich Štěstík a prvním jednatelem byl Břetislav Fuxa.

V sezóně **1939-1940** mužstvo hrálo soutěž západomoravské hokejové župy, kterou vyhrálo a postoupilo tak do I.třídy. Zde hrálo s mužstvy Blažovic, Šlapanic, Brna-Žabovřesky a Zbrojovky Brno. Tehdy byl také sehrán první mistrovský zápas na domácím ledě proti SK Bučovice. V roce 1942 bylo mužstvo rozděleno do dvou družstev – slabší „B“ (tzv. „litrmančaft“) hrálo jen přátelské zápasy. Souběžně začínají pomalu fungovat i družstva dorostu a žáků. Narůstal i počet příznivců a diváků. Příjem ze vstupného na zápasech se tehdy dělil na polovinu se soupeřem a byl investován do nákupu výstroje. K utkáním se soupeřem se jezdilo vlakem nebo pěšky.

Původní hrací plocha na hrušeckém rybníku o rozměrech 50 x 28 m se rozkládala v místě nejbližší k Vážanům. V ostatní části byl rybník velmi zabahněn – hokejoví nadšenci jej lopatami čistili, kolečky vyváželi bahno a rozšiřovali tak hrací plochu. Později byl rybník vybagrován a hrací plocha se přesunula na současné místo. Prvními „mantinely“ bylo dvacetimetrové hrzení, později nahrazené 40 centimetrovou bariérou a bedněním. Zázemí tvořila nejprve jen studená dřevěná bouda, postupně přestavěná na zděnou budovu. Sloužila spíše na ukládání náradí, hráči se převlékali doma. Rolbou na úpravu ledu byly sáně s jutovým pytlím a sudem vody.

Po válce zaznamenal hokej velký rozvoj v celé republice. Začaly se stavět stadiony – pro nás nejbližší v Brně. Na jeho výstavbě se podíleli i hrušecí hokejisté brigádnickými

hodinami. Naše oblast byla rozdělena na Brněnsko a Vyškovsko. Postupem času vedla finanční náročnost (dojíždění na stadiony, pronájmy ledů) k zániku mnoha mužstev. V Hruškách naopak poválečná doba znamenala největší rozmach v rozvoji hokeje, zejména mládežnického. Dorostenecké mužstvo čítající okolo dvaceti hráčů vyhrálo Pohár Jihomoravského kraje, družstvo seniorů bylo také ve špičce okresní soutěže. Hráči měli vynikající letní tréninkové

možnosti na nejkrásnějším hřišti v okolí. To bylo v 50. letech rozoráno a nad ním nataženo vysoké vedení. Dnešní volejbalový areál je jen zlomkem zaniklého areálu.

V letech **1950 - 1960** dobrá éra pokračuje. Za finanční podpory UP závodů byly vybudovány současné zděné kabiny. Družstvo I. se v roce 1956 probojovalo až do Krajské soutěže I. A třídy. Z ní v roce 1960-1961 postoupilo až do **divize**, což byla tehdy třetí nejvyšší soutěž v republice. Zde mužstvo setrvalo rok, poté zpět do I. A třídy. V sezóně 1963 – 1964 se probojovalo opět do divize. Zde hrálo s mužstvy Chropyně, Prostějova, Poštorné, Zlína, Hodonína, Brna-Králova Pole, Uherského Ostrohu, Starého Města, Dubňan nebo Šlapanic. V roce 1966 po reorganizaci soutěží Hrušáci sestoupili zpět do Krajské soutěže.

V roce **1969** bylo zakoupeno ojeté vozidlo T805 k přepravě hráčů na zápasy. V tomto roce mužstvo vyhrálo Okresní přebor a postoupilo do „Kraje“.

Trénovalo se v tělocvičně, na zimním stadionu v Hodoníně nebo Brně za Lužánkami, často v nočních hodinách. Zápasy se hrály i v Břeclavi či Blansku. Později naše družstva využívala stadion ve Vyškově, na jehož stavbě se hokejisté opět brigádnicky podíleli, a v Rousínově. Pokračovalo i budování sportoviště v Hruškách – byla dobudována střídačka, vybaveny kabiny. Problémem bylo chybějící osvětlení ledové plochy na rybníku. V roce 1973 byly družstvu udělena dotace na osvětlení od České tělovýchovné organizace. Stále žila mezi hráči myšlenka na vybudování většího sportovního areálu se stříkanou ledovou plochou (v místě vedle volejbalového hřiště). Byla dokonce i zpracována projektová

dokumentace. V sezóně 1972-73 byly soutěže díky nákaze slintavky v naší oblasti ukončeny a soutěž zůstala nedohrána.

Krajský přebor II. třídy hrálo mužstvo seniorů do roku 1980. Vzhledem k finanční náročnosti zápasů bylo jediným východiskem pro zachování Hokeje v Hruškách sestoupit do Okresního přeboru. Tento pak v sezónách 1987 - 1989 Hrušky vyhrávají a pokouší se znovu o postup do vyšší soutěže. To se jim podařilo v roce **1989** jako dárek k padesátinám hrušeckého hokeje.

Devadesátá léta znamenají pro seniorské družstvo střídání soutěží krajských a okresních, mládežnická družstva hrála okresní soutěže. Jsou to také roky, kdy hrušecký hokej opouští navždy jeho významné osobnosti, kterými byli Alois Drápal, Jaroslav Misák a Jaroslav Hégr. Velké zásluhy o hrušecký hokej měl právě **Jaroslav Hégr**, který byť hokej nikdy nehrál, ale jako jednatel oddílu plných 49 let jej vedl po stránce organizační. Na jeho počest byl také od roku 1993 pořádán **hokejový Memoriál Jaroslava Hégra**.

Sezóna **1994 - 1995** byla historicky nejsilnější v celé existenci hrušeckého hokeje, neboť znamenala vítězství v Krajském přeboru II. třídy. Oddíl mužů „A“ byl postaven z hráčů brněnských klubů – kvalita hry tak odpovídala složení družstva ze zvučných jmen. Družstvo „B“ tvořili Hrušáci – hráli okresní přebor. Dorostenci hráli okresní přebor Brno-venkov, neboť na Vyškovsku byli jediným mančaftem a neměli zde soupeře. Po odchodu brněnských hráčů v roce 1996 byla družstva mužů sloučena opět do jediného, které hrálo Krajský přebor II.třídy. Díky sponzorskému příspěví Tomáše Hrdinky ml. mohla družstva v tomto období kvalitně trénovat a byla pořízena nová výstroj.

V další sezóně se družstvo dorostenců potýkalo s nedostatkem hráčů, proto po nějakou dobu hráli v družstvu mužů Agrie Nížkovice. Žáci hráli okresní přebor.

Po dalších sezónách hrálo družstvo mužů, dorostenců i žáků Okresní přebor se střídavými úspěchy s umístěním od špice až po konec tabulky.

Velkým oživením hrušeckého hokeje byly sezóny **2001 – 2003**, kdy za finanční podpory Tomáše Hrdinky ml. bylo opět vytvořeno družstvo mužů i s brněnskými hráči (zbytek Hrušáků vytvořil „B“ družstvo). Mužstvo hrálo s velkými úspěchy **Krajský přebor I. třídy**. Tento vyhrálo a postoupilo do **2. ligy**. Z finančních důvodů však přešlo pod hlavičku vyškovského týmu „Žraloci“. Zde s našimi a brněnskými hráči sehráli kvalitní zápasy. V těchto letech hrálo Krajský přebor i družstvo žáků, fungovala i „přípravka“ pro děti do 10 let. V dalších letech se hrál už jen mužský hokej, a to střídavě v sloučeném Okresním přeboru Brno – Vyškov, Brno – Blansko. Dnes hrají muži OP Brno město – Vyškov.

Našimi soupeři bývala s obměnami v průběhu let mužstva Vilémovic, Brna, Jiříkovic, Víru, Sloupu, Březiny, Rájce, Blanska, Velatic, Oslavan, Vítovic, Šlapanic, Rousínova, Bučovic, Drysic, Ivanovic na Hané, Plumlova, Popůvek, Nemojan, Vyškova, Uherského Hradiště, Kroměříže, Veverské Bítýšky, Lelekovicí, Šerkovic, Medlova, Malhostovic, Troubska, Juliánova ...

Historií hrušeckého hokeje – ať už to bylo v HC Hrušky, SK Hrušky či Tatran Hrušky - prošly desítky hráčů, trenérů a funkcionářů, které zde nelze všechny vyjmenovat. Všichni z nich se svou obětavostí a sportovními výkony zasloužili o to, že hokej v Hruškách se dožil 70 let.

Tento zkrácené povídání o hrušeckém hokeji je převzato ze sborníku, který zpracovala paní Jana Štefanová před deseti lety k 60. výročí ledního hokeje v Hruškách, a je doplněno o současnost. Sborník samotný čerpal až do roku 1966 ze vzpomínek zakládajících a pozdějších členů, od tohoto roku pak z knihy zápisů schůzí TJ Tatran (tzv. „Gruntovnice“).

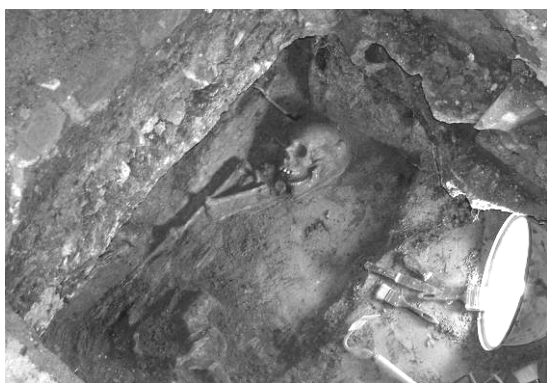
Svatava Horáčková

CO VY NA TO ?

Keltové v Hruškách

Prvním historicky známým etnikem na území českého státu byli Keltové (4.st. př.n.l.), to jste se mohli dočíst na jiném místě tohoto Zpravodaje - v příspěvku o Vzniku českého státu a počátcích obce Hrušky. Ale že pozůstatky keltského osídlení nacházíme i v naší obci, to ví asi málokdo.

Při rekonstrukci domu č.p.215 v Hruškách asi před třemi lety byl při výkopu nového vchodu do sklepa odhalen hrob s pozůstatky dvou lidských koster. Po přivolání Policie ČR se zjistilo že se jedná o historický nález, který byl nahlášen Archeologickému ústavu v Brně. Ten samozřejmě vyslal odborníky, kteří vyzvedli pozůstatky koster a prozkoumali okolí nalezů. Kromě kostí byly nalezeny ještě zbytky nádob, náramek a bronzový štít, který patřil keltskému bojovníkovi. To svědčí o tom, že území dnešních Hrušek bylo osídleno ještě před naším letopočtem.

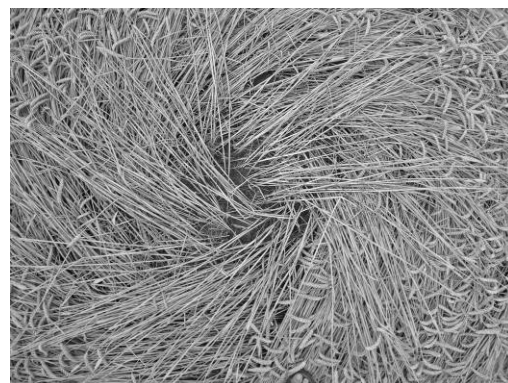

UFO v Hruškách

V posledních dvou - třech měsících pozorovalo nezávisle na sobě několik lidí z Hrušek a Křenovic ve stejnou dobu podivný objekt na obloze. Měl tvar velkého oranžově zářícího a bez zvuku se pohybujícího terče. Tento se dle svědectví pozorovatelů vznášel nízko po obloze a pak prudce klesl k zemi a zmizel.

Kvalita pořízených fotografií není dobrá, takže prezentovat je nelze. Někteří byli navíc tak ohromeni, že fotografie ani nestačili pořídít. Můžete namítnout, že pozorovatelé měli asi „popito“ a kdoví, co viděli. Někteří možná „popito“ měli, ale ne všichni.

Je zajímavé, že zhruba ve stejnou dobu se na poli za Vážanami (směrem ke Slavkovu) objevily v obilí velké kruhy. Máme tedy u nás „Ufony“ ???

Svatava Horáčková

Vznik českého státu, počátky obce Hrušky.

V tomto příspěvku vás zvu do hluboké minulosti Českých zemí. Nabízím vám stručný nástin vývoje území českého státu až do doby konce 13. a počátku 14. století, kdy se na jeho malém kousku začala utvářet obec, později zvaná **Hrušky**.

I když je moje „vyprávění“ stručné, přesto jej nelze s ohledem na velikost Zpravodaje otisknout najednou. Proto bude rozděleno do tří částí. V prvním díle se můžete dozvědět o historii obce od počátku až po období husitských válek. Další pak příště.

Prvním historicky známým etnikem na území českého státu byli Keltové (4. st. př. n. l.) a podle jednoho keltského kmene Bojů byl vytvořen latinský název Čech – Boiohaemum (čti Bojohémum) – Bohemia. Kolem přelomu letopočtu vytlačily Kelty germánské kmeny Markomani a Kvádové.

Ve 2. pol. 6. st. v době tzv. „stěhování národů“ se zde začaly usazovat slovanské kmeny – nejstarší známý slovanský raně státní útvar byla Sámova říše. Sám, franský kupec, první historická postava českých dějin, vládl spojeným slovanským kmenům v letech 623 – 658 a jeho říše odolala avarské i franské expanzi.

Dědicem Sámovy říše čerpajícím do značné míry z jejího odkazu se stala Velkomoravská říše (830 – 907), avšak mezi oběma státními útvary leželo více než půldruhého století „temna“. Prvním panovníkem této říše byl Mojmír I. (830 – 846), následoval Rostislav (846 – 870), který roku 863 z makedonského města Soluně povolal na Moravu dva učené bratry Cyrila a Metoděje, aby v říši Velkomoravské šířili křesťanství, a jejichž svátek slavíme 5. července, dále Slavomír (870 – 871), Svatopluk (871 – 894) – k němu se váže pověst o *třech Svatoplukových prutech* a Mojmír II. (894 – 907). Ještě před vyvrácením říše nájezdnými Maďary se od ní oddělilo budoucí české přemyslovské knížectví. Přemyslovci – česká knížecí, posléze královská dynastie, vládla v českém státě od 9. st. do roku 1306. Podle pověsti byli jejími zakladateli Přemysl Oráč, povoláný od pluhu na knížecí stolec a kněžna Libuše. Ta byla dcerou Krokovou, sestrou Kazi a Tety. Krok byl nástupcem praotce Čecha, možná jeho potomkem. Přemyslovými nástupci byli Nezamysl, Mnata, Vojen, Vnislav, Křesomysl – k jeho vládě se váže pověst o Horymírovi a Šemíkovi, dále Neklan a Hostivít, otec nejstaršího historicky doloženého Přemyslovce Bořivoje. Kníže Bořivoj ovládal ve 2. pol. 9. st. zhruba území středních Čech, jeho nástupci sjednotili během 10. st. celé Čechy pod svou vládou a začátkem 11. st. k nim trvale připojili Moravu. Bořivojův vnuk, sv. Václav, se jako světec stal patronem a duchovním symbolem přemyslovského státu a dynastie. Duchovním významem se k sv. Václavovi řadí jeho babička sv. Ludmila a rovněž dcera Přemysla I. Otakara - sv. Anežka. Od roku 1198 byli Přemyslovci dědičnými českými králi. Nástupnictví na trůn se od pol. 11. st. do poč. 13. st. řídilo stařešinským zákonem, podle nějž přebíral vládu vždy nejstarší člen rodu, poté zásadou *primogenitury* povolávající k dědictví vlády vždy nejstaršího syna a po něm jeho potomky. Přemyslovský stát se vyznačoval velkým stupněm centralizace a přes všechny boje o trůn si udržel územní celistvost. Nebránila tomu ani existence různých úředů, ani zásahy Svaté říše římské. Nastolení čeští panovníci byli pouze dodatečně potvrzováni německým císařem a udělení knížectví mělo pouze symbolický charakter. Mezinárodního významu dosáhli Přemyslovci ve 13. st. za panování Přemysla I. Otakara, Václava I., Přemysla II. Otakara a Václava II, kdy se české království stalo rozvinutou monarchií. Po zavraždění Václava III. (4. 8. 1306 v Olomouci při jeho cestě do Polska) vymřeli Přemyslovci po meči. Česká šlechta uznala za dědičky koruny dcery Václava II. a s Eliškou Přemyslovnou přešlo dědictví českého trůnu na Lucemburky.

Rokem 1306 Přemyslovci sice vymřeli, ale my jsme se naším vyprávěním dostali právě do období významné pro naši obec. Chtěla jsem vám alespoň trochu nastínit počátky naší státnosti až do období konce 13. a počátku 14. století, protože v tomto časovém údobí se začínají formovat dějiny naší obce. Jak uvádí Moravský zemský archiv, v roce **1294 se objevuje první písemná zpráva o obci, později zvané Hrušky. To znamená, že v letošním roce se můžeme ohlédnout za 715 lety trvání naší existence.** Výročí ne zrovna moc kulaté, ale připomenutí možné. Jak se dovíme v další části příspěvku, mohlo to být i jinak, ale přesvědčovat odborníky a měnit dějiny už nebudeme. (Např. teprve za dva roky -1296 - se narodí Jan Lucemburský, otec otce vlasti Karla IV., autor známého výroku „*toho bohdá nebude, aby český král z boje utíkal*“, když táhl do bitvy u Kresčaku, kde posléze padl).

Jaká to tedy byla doba a co se dělo okolo nás?

Je to období pozdního středověku (léta 1100 – 1400), doba vrcholného (též rozvitého) feudalismu (12. – 15. století), doba, kdy stavitelským slohem u nás byla tzv. česká gotika (1250 – 1500), slohu, který vznikl v průběhu 12. st. ve Francii a od 13. do konce 15. st. znám i u nás, a konečně také doba vlády Přemyslovců.

Název „feudalismus“ je odvozen z latinského slova *feudum* – léno = půda, kterou panovník dával do dědičného užívání feudálové, ten ji pronajímal poddaným, kteří mu odváděli rentu. Feudálové se dělili na tzv. světské feudály, to byla šlechta a duchovenstvo tzv. církevní feudálové, kterých bylo nejméně, za to byli na špici společnosti. Nejpočetnější skupinou byli poddaní, kteří na společenském žebříčku stáli nejnižší. V obhospodařování polí se užíval *trojpolný systém*, což spočívalo v tom, že jedna část pole ležela ladem, na druhé se pěstovaly jařiny a třetí díl byl určen pro ozimy. 12. až 15. st. se také vyznačuje zakládáním měst, která vznikají buď spojováním vesnic, nebo vlastním rozrůstáním. Ve značné míře se rozvíjí také řemeslná výroba a peněžní hospodářství.

V roce 1292 Václav II. usiluje o vznik university a zakládá klášter na Zbraslavi, na druhé straně v letech 1278 – 1283 jsou české země drancovány Otou Braniborským, na Moravě vládne Rudolf Habsburský. V roce 1300 nechává Václav II. razit pražské groše na základě bohatých nálezů stříbra v Kutné Hoře. To je jen stručný nástin politického, kulturního a hospodářského dění v širším období vzniku naší obce.

Hrušky – roku 1305 uváděné pod jménem Pyrbaum, Pyrbom a také Pirpom, v roce 1317 se objevuje název Pyrpaums, v roce 1361 už Hrusky, přesto i nadále Pyrpaum, a konečně 1376 Hruska. Jak uvádějí knihy, patřily Hrušky ve 13. století pánům z Deblína. Nabízejí se otázky: kde je Deblín a jak se ti páni ocitli v našich končinách, kteří to byli? I na ně lze najít odpovědi. Samozřejmě, že s rezervou, protože každý pramen chce mít svou pravdu a já jsem jenom jejich zprostředkovatelem.

Deblín (v nejstarších pramenech také Deblyn, Doblyn, Dobelin, Dobilin) je velmi stará osada nacházející se asi 23 km severozápadně od krajského města Brna, asi 6 km od Tišnova, ležící v předhůří Českomoravské vysočiny v nadmořské výšce 475 m. v okolí s hlubokými lesy, na svazích dvou ramen Deblínského potoka, který se asi po sedmi kilometrech klikatění mezi kopci vlévá v Tišnově do řeky Svatky. Nejstarší písemný pramen, který dokládá osídlení tohoto místa, je z roku 1173. Podle nálezů užitkové keramiky, datované do 10. století, lze však usuzovat i na starší, mladohradištní osídlení. Koncem 12. stol. se začíná na Deblíně vytvářet panský rod, který brzy patřil, spolu s pány z Pernštejna a z Lomnice, k nejvýznamnějším na Tišnovsku. Ve 13. st. zastával důležité postavení mezi moravskou šlechtou a měl styky i se šlechtou nejvyšší. Dokládá to listina z roku 1234, podle které daroval Ratiboru z Deblína, za služby prokazané královně Konstancii, celé své právo na stříbrných dolech u Deblína, její syn Přemysl, markrabě moravský. Z téhož roku je zakládající listina cisterciáckého ženského kláštera porta coeli v nedalekém Předklášteří. Jako svědek je na ní uveden také Ratibor z Deblína a jeho syn Archléb.

Jiný pramen uvádí, že už okolo roku 1088 ovdověla jistá paní Jenuše Vojslavovna ve městě Deblíně blíže Brna. Nemohouce zapomenout na smrt svého manžela, odhodlala se prodati „zboží“ své ve městě Deblíně a hledati krajinu takovou, která by blíže lesů a vody ležela. Vytáhla tedy z Deblína se svými dcerami Dorotou a Aktou a svou čeledí. Přišla po dlouhém hledání do okolí města Slavkova, kde nedaleko mezi pahorky, vodou a lesem, jako v nějaké kotlince – na nynější půdě osady Vážan, okolo rozsáhlého rybníka našla několik chudých chatek, v nichž se chudí a prostí rybáři zdržovali. Vojslavovna vstoupivši na půdu tehdejší a vidouce kolem rozsáhlý rybník a sady, pravila ku svým dvěma dcerám: „zde bude nám děti dobře býti, neboť jest to krajina vážená“. Odtud jméno Vážany. Z majetku po manželovi a po rodičích koupila Vojslavovna od tehdejšího markraběte moravského půdu v okolí dnešních Vážan a Hrušek, kterou rozdělila mezi svou čeleď. Později poznala, že nestačí takové množství půdy obdělávat, poslala jednoho ze svých služebníků se vzkazem do rodného města Deblína, zda by někteří z nich nedali se pohnouti a neodebrali se se sluhou do krajiny „vážené“. Skutečně mnoho rodin přišlo a Vojslavovna dala každé z nich kus pozemku na vystavění domku a na výživu. Část vypěstovaných produktů pak odváděli Vojslavovně jako náhradu za darovanou půdu. Jejím přičiněním vznikla osada, kterou nazvala Vážanami. Ale mohl to být i základ našich Hrušek, protože se svými dcerami a čeledí pilně každou neděli a pátek okolo rybníka, který z jedné strany od Vážan, **okolo Hrušek až po Křenovice se rozkládal, do Křenovic na služby Boží chodila. Uplynula řada let a dosáhouc časem vysokého stáří a slábnouc na těle, umínila si Jenuše Vojslavovna vystavěti kostel ve Vážanech s dorozuměním svých poddaných. Vystavěn byl v roce 1127 na vršíčku směrem k Hruškám a zasvěcen sv. Bartoloměji, k němuž se Vojslavovna každoročně modlila. Když byl postaven kostel, pomýšlela Jenuše na zřízení fary a ten úmysl také provedla. Byl to její poslední čin, protože roku 1129 ve vysokém věku umírá.**

Starší dcera Dorota dostala věnem obec Vážany, provdala se za příbuzného rytíře Vojslava, takže ve Vážanech rod Vojslavovců měl pokračovatele. Zatímco Akta se provdala za jakéhosi Hatrliba – Němce, měla za věno půdu, na jejímž místě vznikla osada - nynější Hrušky.

Jiný pramen uvádí, že ve **13. st.** byly Hrušky državou Ratibora z Deblína a po něm jeho staršího syna Archléba. **Ve 14. st.** patřily hned několika majitelům a ve **2. pol.** jmenovaného století se rozdělily na dva díly. **Větší díl** náležel řádu johanitů (Křižovníkům u sv. Jana na Starém Brně). Později se řád nazýval „maltézským“ podle ostrova Malty, který mu roku 1530 daroval císař Karel V. **Dosud se této části Hrušek říká „křižácká“.** V průběhu doby byl vzniklý díl dělen na různě velké části, jejichž majitelé se někdy dost často střídali. Ve 14. st. jsou prvními majiteli části tohoto dílu uváděni páni z Vildenberka. Kněz Oldřich z Vildenberka jej roku **1349** odstoupil svým bratrům Pročkovi, Půtovi, Ješkovi a Beneši. Roku **1373** dcera Plžova - Kateřina dovolila svému manželovi Jindřichovi z Nevojic, aby prodal její podíl v Hruškách jejímu strýci Beneši z Bůzova. Beneš pak o tři roky později (r.**1376**) prodal dva zdejší mlýny a osm a půl lánu *úročního* svému bratranci křižovníku Mikeši z Vildenberka, který svým dědicem ustanovil bratrance Půtu Šaclera z Vildenberka. Syn Půty Šaclera - Tas z Vildenberka roku **1390** učinil spolumajitelkou podílu v Hruškách svou sestru Markétu, ale roku **1409** jej upsal Břeňkovi z Riesenberka a Přibílíkovi z Krutěnic. Břeňkův díl přešel roku **1412** na klášter žďárský. Témuž klášteru prodal v Hruškách již roku **1411** za 107 hřiven grošů 5 a půl lánu a 4 podsedky s mlýnem i s půl hřivnou platu na mlýně *zbejšovském* Jan Puklice z Čechtovic s manželkou Jitkou, která to všechno koupila od Břeňka z Riesenberka za 90 hřiven grošů

MYSLIVECKÉ HONY 2009

Myslivecké sdružení Nimrod Hrušky bude pořádat tradičně v závěru letošního roku „hony“. Proběhnou v následujících termínech:

- sobota 7. listopadu 2009
- sobota 21. listopadu 2009
- sobota 5. prosince 2009
- středa 30. prosince 2009

Tradiční Štěpánský hon se letos nekoná, je nahrazen předsilvestrovským termínem.

Všechny hony začínají vždy kolem 8. hodiny ráno a trvají asi do 14. hodiny odpoledne. Členové MS Nimrod Vás tímto žádají, zejména majitele psů, abyste se v době honů pokud možno nezdržovali v honitbě. Svě psí miláčky venčete později. Můžeme tak společně zabránit jakékoliv nehodě či neštěstí. Děkujeme za pochopení.

MS Nimrod Hrušky

Volejbalové dny v Hruškách

Konec června je již mnoho let v Hruškách zasvěcen rekreačnímu volejbalu. Poslední červnový pátek, tedy 26. června, sehráli svůj zápas „ženatí“ a „svobodní“. Letos podruhé po delší nadvládě svobodných vyhráli skóre 3:0 ženatí, které letos reprezentovali Vojtěch Štefan st., trio Holoubků - Ivan, Petr, Roman, Alois Hrabálek, Honza Kauf a Zdeněk Orálek. Řady svobodných zastupovali Vojtěch Štefan ml., Zdeněk Konečný, Michal a Ondra Masníčkovi, Matěj Horáček, Jiří a Martin Holomkovi. Na křesle rozhodčích usedl Miroslav Kozák st..

Následnou sobotu 27. června se pak konal na hřišti „u rybníka“ již XXXV. turnaj v odbíjené pro všechny, tedy „salámový turnaj“. Letos hrálo ve dvou skupinách osm smíšených družstev. Jako vždy nešlo o to, kdo stane na „bedně“ pro vítěze, ale o legraci, pohodu a dobrou zábavu.

Družstva skupiny A: Jedničky (Hrušky), Ženskost? Slabost? Demence (směsice), Copacabána (Křenovice+Hrušky), UJTT - už je to tady (Hrušky)

Družstva skupiny B: Míšenci (Hrušky), Start (Brno), Pernatá (Hrušky), Nezmaři (Hrušky)

A jaké byly výsledky?

1. Ženskost? Slabost? Demence	4. UJTT	7. Start
2. Copacabána	5. Míšenci	8. Pernatá
3. Jedničky	6. Nezmaři	

Počasí přálo, všichni na závěr obdrželi „jedlé“ ceny, takže příjemné odpoledne pro příznivce volejbalu, ale i pro jejich fanoušky. Pořadatelé děkují i tentokrát vzorné a starostlivé obsluze občerstvení v kantýně a při grilování klobásů pod vedením pana Františka Štefana.

Miroslav Kozák st.

Cvičení v sále OH

Od měsíce října 2009 začíná opět pravidelné cvičení v sále obecní hospody podle sestaveného rozvrhu. Kdo by chtěl dále pravidelně využívat tuto tělocvičnu, je třeba na OÚ Hrušky dohodnout volný termín dle rozvrhu. Od **6. října** začíná pravidelné **kondiční cvičení pro ženy** pod vedením cvičitelky Evy Markové z Křenovic. Cvičit se bude vždy v úterý ve 20 hodin.